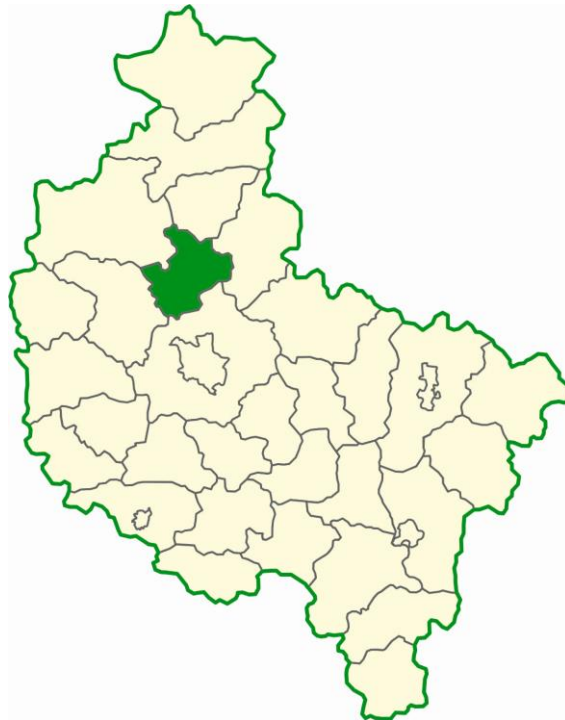

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU
DELEGATURA W PILE**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE OBORNICKIM
W ROKU 2013**

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk*

*Dział Inspekcji
pod kierunkiem Leszka Wesółskiego*

Piła, grudzień 2014

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	5
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	7
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	7
3.2.	Monitoring jakości wód.....	8
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	8
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych.....	11
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	12
3.4.	Monitoring hałasu.....	12
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	14
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	15
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	17
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	19
5.	POWAŻNE AWARIE	19

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu obornickiego w roku 2013. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej *www.poznan.wios.gov.pl*.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat obornicki położony jest w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 711,04 km², a zamieszkuje go 59017 osób (stan na dzień 31.12.2013, wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka: mezoregion Kotlina Gorzowska oraz
- w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie: mezoregiony Pojezierze Poznańskie, Poznański Przełom Warty i Pojezierze Gnieźnieńskie.

Powiat obornicki ma charakter rolniczo-przemysłowy, użytki rolne zajmują około 58,2% powierzchni, natomiast lasy zajmują 32,1% (wg Poś dla powiatu obornickiego na lata 2014-2017).

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- dwie gminy miejsko-wiejskie: Oborniki, Rogoźno,
- jedną gminę wiejską: Ryczywół.

Ponad 91,6% ludności powiatu korzysta z sieci wodociągowej, a 62,9 % z sieci kanalizacyjnej (stan na dzień 31 grudnia 2012, dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 7 mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu obornickiego. Dane o ilości ścieków komunalnych pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość /Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2013 /m ³ /
1.	Ryczywół	Brzeźno / ZUK Brzeźno	Ryczywół	132 314
2.	Rogoźno	Rogoźno / Noris Chłodnia Maria	Zakład w Rogoźnie	69 830
3.		Roźnowice /SM WCPB Markot	Roźnowice	8470
4.		Parkowo / AQUABELLIS Spółka z o.o. w Rogoźnie	Parkowo	28 470*
5.		Rogoźno / AQUABELLIS Spółka z o.o. w Rogoźnie	Gmina Rogoźno	384 196
6.	Oborniki	Objezierze / Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Obornikach Spółka z o.o.	Objezierze, Wargowo, Kowalewko, Nieczajna	93 750
7.	Oborniki	Oborniki / Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Obornikach Spółka z o.o.	Gmina Oborniki	1 192 621

*wg ustaleń Działu Inspekcji Delegatury WIOŚ w Pile

Powiat obornicki wchodzi w skład dwóch regionów gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim:

- Region I – Rogoźno i Ryczywół,
- Region II – Oborniki.

Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie I regionalnymi instalacjami są kompostownia w Pile oraz składowisko odpadów w Kłodzie (gmina Szydłowo). Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi Regionu I są: kompostownia w Zofiowie (gmina Czarnków); sortownie odpadów w Studzieńcu (gmina Rogoźno) oraz w Kłodzie; składowiska odpadów w Sławienku (gmina Lubasz), Sierakówku (gmina Połajewo), Marianowie (gmina Wieleń), Międzybłocie (gmina Złotów), Zofiowie (gmina Czarnków), Studzieńcu (gmina Rogoźno) i Kopaszynie (gmina Wągrowiec).

W Regionie II regionalnymi instalacjami są kompostownia przyzmoła i składowisko w Suchym Lesie należące do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu Sp. z o.o. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi Regionu II są: 3 sortownie odpadów w Poznaniu; składowiska odpadów w Wysoczce (gmina Buk), w Borówku (gmina Pobiedziska), Rabowicach (gmina Swarzędz), w Białęgach (gmina Murowana Goślina).

Na terenie powiatu w 2013 r. funkcjonowały dwa składowiska odpadów komunalnych i jedna sortownia odpadów.

Gminy powiatu obornickiego należą do następujących związków międzygminnych realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska.

Lp.	Nazwa związku międzygminnego	Gminy należące do związku	Zadania
1	Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej z siedzibą w Poznaniu	miasto i gmina Buk, gmina Czerwonak, gmina Kleszczewo, miasto i gmina Kostrzyn, miasto i gmina Murowana Goślina, miasto i gmina Oborniki, miasto i gmina Pobiedziska, miasto Poznań, gmina Suchy Las, miasto i gmina Swarzędz	gospodarka odpadami
2	Związek Gmin Pojezierza Wielkopolskiego z siedzibą w Mieścisku	gmina Damasławek, miasto i gmina Janowiec Wielkopolski (*), gmina Kiszkowo, miasto i gmina Kłecko, gmina Mieleszyn, miasto i gmina Mieścisko, miasto i gmina Rogoźno, miasto i gmina Skoki, miasto Wągrowiec, gmina Wągrowiec (* – gmina z terenu woj. kujawsko-pomorskiego)	<ul style="list-style-type: none"> – ożywienie działalności gospodarczej poprzez wykorzystanie zasobów wodnych i gleb uprawnych, – utrzymanie ładu ekologicznego, zaopatrzenie w wodę, – usuwanie i unieszkodliwianie odpadów, – gospodarowanie wodami powierzchniowymi

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2013 jakość powietrza na terenie powiatu obornickiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Cieśle, metodą pasywną (metoda wskaźnikowa) polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 1,5 metra i oznaczaniu zanieczyszczeń raz w miesiącu. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu. Badania są kontynuowane w roku 2014.

Z badań przeprowadzonych w roku 2013 wynika, że uzyskana wartość średnia dla roku dla dwutlenku siarki wyniosła $2,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu - $12,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2013 wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja poznańska,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Powiat obornicki jest elementem składowym strefy wielkopolskiej.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, a więc i powiatu obornickiego, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu $\text{PM}_{2,5}$ oraz metali oznaczanych w pyłe PM_{10} .
- do klasy C – dla pyłu PM_{10} i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM_{10} . W przypadku pyłu PM_{10} podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin, jednak w roku 2013 stwierdzono przekroczenie stężenia średniego dla roku na stanowisku w Nowym Tomysłu.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat obornicki	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃, otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat obornicki	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2013 roku wykonywano w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością:

- raz na 6 lat (wyłącznie na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako niezagrożone niespełnieniem celów środowiskowych) – pełny zakres badań,
 - raz na 3 lata w ograniczonym zakresie badań,
 - na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych,
 - na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - na obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
 - JCW przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych;
 - corocznie (wyłącznie dla JCW przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu badawczego (MB) w punkcie wyznaczonym na potrzeby wymiany informacji między państwami członkowskimi UE z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań lub corocznie – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu obornickiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Dopływ spod Maniewa,
- Dopływ z Sokołowa Budzyńskiego,
- Flinta,
- Dopływ z Nienawiszcza,
- Rudka,
- Mała Wełna od dopływu z Rejowca do ujścia,
- Zaganka,
- Dopływ z Bąblińca,
- Kończak,
- Samica Kierska,
- Warta od Wełny do Samy,
- Wełna od dopływu poniżej jez. Łęgowo do ujścia,
- Warta od dopływu z Uchorowa do Wełny,
- Warta od Różanego Potoku do dopływu z Uchorowa.

oraz jednolite części wód stojących:

- Jezioro Rogozińskie,
- Jezioro Budziszewskie,
- Jezioro Starskie.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 16 – potok nizinny lessowo-gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 21 – wielka rzeka nizinna,
- 23 – małe cieki będące pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 24 – małe i średnie rzeki będące pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 25 – ciek łączący jeziora.

Jeziora położone w powiecie obornickim, o powierzchni powyżej 50 ha, zaliczono do 2 typów abiotycznych:

3a - jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni stratyfikowane,

3b - jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, niestratyfikowane.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu obornickiego w roku 2013 obejmował JCW:

- Wełna od dopływu poniżej jez. Łęgowo do ujścia – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu obornickiego w miejscowości Oborniki (0,3 km), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych;
- Warta od Wełny do Samy – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu obornickiego w miejscowości Kiszewo (196 km), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych;
- Warta od Różanego Potoku do dopływu z Uchorowa – punkt zlokalizowany poza obszarem powiatu obornickiego, w miejscowości Mściszewo w powiecie poznańskim (219 km), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę **stanu wód** składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
 - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
 - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
 - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Ocena stanu wód płynących na terenie powiatu obornickiego za 2013 rok

W JCW Wełna od dopływu poniżej jez. Łęgowo do ujścia stwierdzono dobry stan chemiczny. Ze względu na brak oceny potencjału ekologicznego nie przeprowadzono oceny stanu wód.

W JCW Warta od Wełny do Samy stwierdzono dobry stan chemiczny. Ze względu na brak oceny potencjału ekologicznego nie przeprowadzono oceny stanu wód.

W JCW Warta od Różanego Potoku do dopływu z Uchorowa stwierdzono dobry stan chemiczny. Ze względu na brak oceny potencjału ekologicznego nie przeprowadzono oceny stanu wód.

Nazwa ocenianej JCW	Wełna od Dopływu poniżej Jez. Łęgowo do ujścia	Warta od Wełny do Samy	Warta od Różanego Potoku do dopływu z Uchorowa
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Wełna - Oborniki	Warta – Kiszewo	Warta – Mściszewo
Typ abiotyczny	24	21	21
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	TAK	TAK	TAK
Program monitoringu	MO	MO	MO
Klasa elementów biologicznych	nie badano	nie badano	nie badano
Klasa elementów hydromorfologicznych	nie badano	nie badano	nie badano
Klasa elementów fizykochemicznych	nie badano	nie badano	nie badano
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	I	II	II
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	nie oceniano	nie oceniano	nie oceniano
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	TAK	TAK	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie badano	nie badano	nie badano
STAN CHEMICZNY	DOBRY	DOBRY	DOBRY
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych			
STAN WÓD	nie oceniano	nie oceniano	nie oceniano

Potencjał ekologiczny JCW silnie zmienionej	
Stan ekologiczny JCW naturalnej	

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu obornickiego zlokalizowany jest fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych czwartorzędowa *Dolina kopalna Smogulec-Margonin* (GZWP nr 139) .

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu obornickiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
139	Dolina kopalna Smogulec-Margonin	QPK	porowy	50	30

Objaśnienia: QPK – utwory czwartorzędowe w pradolinach i dolinach kopalnych

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu obornickiego 2 JCWPd :

- jednolita części wód podziemnych nr 42 – niezagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu wód,
- jednolita część wód podziemnych nr 62 – zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu.

W roku 2013 badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu obornickiego prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu operacyjnego, którym objęto jednolite części wód podziemnych zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

Wyniki monitoringu operacyjnego wód podziemnych

Badania prowadzono dwa razy w roku – wiosną i jesienią. W badanym punkcie jakość wód mieściła się w granicach III klasy (zadowalającej jakości).

Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu obornickiego w roku 2013 /według PIG/

Nr otworu	Lokalizacja otworu	Wody	Stratygrafia	Klasa jakości wód	JCWPd	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Użytkowanie terenu
2572	Nieczajna gmina Oborniki	W	Q	III	62	niska zawartość tlenu, żelazo, wodorowęglany,	Grunty orne

Objaśnienia:

Wody: W – wgłębne, G – gruntowe;

Stratygrafia: , Q – czwartorzęd;

Klasa wód: I – wody o bardzo dobrej jakości, II – wody dobrej jakości, III – wody zadowalającej jakości; IV – wody niezadowalającej jakości, V – wody złej jakości

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowanych jest do badań 17 punktów pomiarowych. Na terenie powiatu obornickiego nie wyznaczono punktów pomiarowych.

3.4. MONITORING HAŁASU

Celem monitoringu hałasu jest zapewnienie informacji dla potrzeb ochrony przed hałasem realizowanej poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

**Wyniki pomiarów poziomu hałasu i natężenia ruchu pojazdów dla drogi wojewódzkiej nr 241 w roku 2013,
dla odległości 10 m od drogi**

Czas pomiaru	Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} (dB)		Natężenie ruchu pojazdów [poj./godz.]			
	Pora dzienna (6.00-22.00)	Pora nocna (22.00-6.00)	Pora dzienna (6.00-22.00)		Pora nocna (22.00-6.00)	
			Suma	% poj. ciężkich	Suma	% poj. ciężkich
Dzień powszedni						
24.06.2013	66,8	62,2	426	13,3	150	7,8
25.06.2013	66,1	61,4	402	13,3	161	12,0
17.10.2013	67,4	62,4	413	17,0	136	13,8
18.10.2013	67,2	61,4	406	13,3	150	10,4
średnio	66,9	61,8	412	14,2	149	11
Weekend						
23.06.2013	64,2	58,1	303	8,7	66	5,2
19.10.2013	65,7	60,0	309	7,6	116	24,2
średnio	64,9	59,0	306	8,1	91	29,4

Obliczone przybliżone wartości wskaźników długookresowych wynoszą:

- poziom dziennie-wieczornonocny: $L_{DWN} = 67,8$ dB,
- długotrwały poziom hałasu w porze nocy: $L_N = 61,1$ dB

Jak wynika z przedstawionych danych wartość długookresowego wskaźnika poziomu hałasu dla pory dziennie-wieczornonocnej L_{DWN} została przekroczona o 3,8 dB, natomiast wartość długookresowego poziomu hałasu w porze nocnej L_N została przekroczona o 2,1 dB.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

W roku 2013 zakończył się drugi, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, obejmujący lata 2011–2013. W roku tym wykonano kolejną serię badań PEM, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i realizowanych w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

Punkty wybiera się w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu obornickiego w roku 2013 pomiary poziomów PEM prowadzono w jednym punkcie – w Obornikach przy ulicy Kopernika 20, wytypowanym do badań w kategorii terenów *pozostałe miasta*.

Zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,53 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tym samym punkcie badania przeprowadzono w roku 2010 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2013, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, kompostownie

Na terenie powiatu obornickiego w roku 2013 nie było funkcjonujących spalarni i kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Sortownie

W Studzieńcu w gminie Rogoźno znajduje się sortownia niesegregowanych odpadów komunalnych uruchomiona w listopadzie 1999 r. Właścicielem jest Gmina Rogoźno, zarządzającym ZUKiT Henryk Siwiński. W 2013 roku poddano sortowaniu 3883,8 Mg niesegregowanych odpadów komunalnych, wysortowano:

- papier i tektura kod odpadu: 191201 w ilości 7,3 Mg,
- metale żelazne kod odpadu: 191202 w ilości 6,1 Mg,
- metale nieżelazne kod odpadu: 191203 w ilości 0,9 Mg,
- tworzywa sztuczne i gumę kod odpadu: 191204 w ilości 9,4 Mg,
- szkło kod odpadu: 191205 w ilości 26,2 Mg,
- drewno kod odpadu: 191207 w ilości 4,4 Mg,
- minerały kod odpadu: 191209 w ilości 47,7 Mg,
- zużyte opony kod odpadu: 160103 w ilości 19,3 Mg,
- inne baterie i akumulatory kod odpadu: 160605 w ilości 0,2 Mg,
- odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów kod odpadu: 170101 w ilości 91,2 Mg,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne kod odpadu: 200136 w ilości 3,8 Mg,
- niesegregowane odpady komunalne kod odpadu: 200301 w ilości 3661,5 Mg,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki: 200135 w ilości 5,7 Mg.

Składowiska odpadów

W 2013 r. na terenie powiatu obornickiego eksploatowano 2 składowiska odpadów komunalnych w miejscowościach: Uścikówiec (gmina Oborniki) oraz Studzieniec (gmina Rogoźno).

Wykaz składowisk w fazie eksploatacyjnej na terenie powiatu obornickiego w roku 2013

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2013 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{2/}	Typ składowiska ^{3/}
1	Oborniki	Uścikówiec	2508,1	2,45	1994	1,2,3a,4,6,7	IN
2	Rogoźno	Studzieniec	3822,6	12	1995	1,2,3,4,6	IN

Objaśnienia:

- /1/ powierzchnia całkowita składowiska to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do zarządzającego składowiskiem;
- /2/ posiadane decyzje: **1** decyzja lokalizacyjna, **2** pozwolenie na budowę, **3** decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, **3a** decyzja zatwierdzająca instrukcję prowadzenia składowiska, **4** pozwolenie na użytkowanie, **5** zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, **6** pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton, **7** zgoda na zamknięcie wydana w roku 2013;
- /3/ typ składowiska: **N** odpadów niebezpiecznych, **O** odpadów obojętnych, **IN** odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 09.12.2002 r. (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.) obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/pozwoleniu zintegrowanym/zezwoleńiu na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie złożyć wnioski o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2013 na składowiskach na terenie powiatu obornickiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Uścikówiec	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
2	Studzieniec	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku

Objaśnienia:

- 1 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane wpisano: nie dotyczy
- 2 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2013

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.
Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.
Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.
2. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku Polska ma osiągnąć dobry stan wód. Należy więc dążyć do poprawy stanu czystości wód poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej zlewni, stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo oraz podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
W 2013 r. wykonano w trzech jednolitych częściach wód płynących: JCW Wełna od dopływu poniżej jez. Łęgowo do ujścia, Warta od Wełny do Samy i Warta od Różanego Potoku do dopływu z Uchorowa. Stwierdzono dobry stan chemiczny wód; nie prowadzono badań potencjału ekologicznego, nie można więc dokonać oceny stanu wód JCW
Badań wód jezior na terenie powiatu obornickiego w roku 2013 nie prowadzono.
3. Na obszarze powiatu położone są 2 JCWPd, z których wody jednej uznano za niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, a drugiej JCWPd za zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. W wyniku badań PIG w badanym punkcie stwierdzono wody zadowalającej jakości (III klasa).
4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu obornickiego nie wyznaczono punktów pomiarowych. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego.
W roku 2013 pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu obornickiego prowadzone były przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – w miejscowości Rogoźno przy drodze wojewódzkiej nr 241, w jednym punkcie pomiarowym. Dopuszczalna wartość długookresowego poziomu dźwięku L_{DWN} została przekroczona o 3,8 dB, natomiast dopuszczalna wartość długookresowego poziomu dźwięku L_N została przekroczona o 2,1 dB.
6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów, obejmującym lata 2011–2013, nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.

7. Badania na dwóch eksploatowanych składowiskach w Uścikówcu i Studzieńcu prowadzone były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie zakresu, sposobu i warunków prowadzenia monitoringu składowisk z dnia 09.12.2002 r. (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.) obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów. Wyniki przedmiotowych badań przekazywane były w terminach ustawowych do WIOŚ.

Z końcem 2013 r. ilość eksploatowanych składowisk w powiecie obornickim uległa zmniejszeniu ponieważ decyzją z dnia 07.06.2013 r. zn. DSR-II-2.7241.1.5.2013 Marszałek Województwa Wielkopolskiego wyraził zgodę na zamknięcie składowiska w miejscowości Uścikówiec gm. Oborniki. Oba składowiska w m. Uścikówiec i m. Studzieniec wyposażono w instalacje do spalania gazu w pochodni. W obu przypadkach odnotowano oddziaływanie obiektów składowiskowych na środowisko gruntowo-wodne.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2013 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba							Decyzje wymierzające kary	
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	mandatów karnych (liczba-kwota)	decyzji ustalających termin i wstrzymujących	wniosków o ukaranie do sądów	wniosków do organów ścigania	liczba	kwota /tys. zł/
Gmina Ryczywół	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Miasto i Gmina Oborniki	90	17	13	6-2200	1	0	0	5	26,0
Miasto i Gmina Rogoźno	56	17	12	8-2350	0	0	0	6	24,5
Powiat obornicki	156	34	25	14-4550	1	0	0	11	50,5

5. POWAŻNE AWARIE

W 2013 roku na terenie powiatu obornickiego znajdował się jeden zakład zakwalifikowany do grupy Zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii („DENDRO Poland Ltd” Spółka z o.o.), oraz jeden zakład zaklasyfikowany do Zakładów o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnych awarii (Ruukki Polska Sp. z o.o. w Żyrardowie – Oddział Oborniki).

Ponadto Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe NORIS II Waldemar Sopoliński – Chłodnia „MARIA” zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W roku 2013 na terenie powiatu obornickiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.